

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁR
Hivatalban átvéve:
Egy évre ..... 18 h.
Félévre ..... 10 h.
Három hónapra ..... 6 h.
Egy hónapra ..... 2 h.
Egy napra ..... 1 h.
Egy napra ..... 1 h.
Egy napra ..... 1 h.
Egy napra ..... 1 h.
Egy napra ..... 1 h.

Politikai
napilap

Megjelent minden nap, a hétéves
évkönyv utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 11.
A szerkesztőség kéziratok vételére
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetéseket és hirdetéseket a kiadó
hivatalhoz intézendő.

XIII. évfolyam 36. szám.

Nagyvárad

Szerda, 1917 február 14.

Károly király és Vilmos császár pohárköszöntője.

Szövetségünk Németországgal rendithetlen

Budapest, február 13. (Saját tudósítónk től.) A tegnapi napvi (bőden nagyjelentőségű pohárköszöntőnk hangzott el a szövetséges uralkodók részéről, amely a szövetségi hűséget erősen hangsúlyozta.

Károly király a következő felköszöntőt mondotta:

Felség! Ózinte örömmre szolgál, hogy Felségedet itt a legszívélyesebben üdvözölhetem. Még Istenben boldogult dédnagybátyám uralkodása idején megnyilvánult az a szoros politikai és katonai szövetség, amely államainkat egymáshoz fűzi s amely a mostani háboruban vérrel szenteltetett megkötött uralkodó család személyes barátságában is.

Bizalommal viselem megboldogult elődöm e drága hagyományának megőrzését és gondozását és boldoggá tesz, hogy ebben Felségednek hasonló érzéseire számíthatok, jóban és rosszban, háboruban és békében bizalommal egyetemben sikerülni fog a Mindenható kegyes segítségével Államainkat boldogabb jövőbe vezetni.

Midőn legmelegebb köszönetemet fejezem ki nálam tett látogatásáért, emelem poharamat Felségedért. Ó Felsége Németország császára és Poroszország királya, az én hűséges barátom és szövetségesem hoch!

Vilmos császár a felköszöntőre a következőképpen válaszolt:

Kérem Császári és Apostoli Királyi Felségedet, hogy fogadja szíves üdvözlő szavaiért és ezért a fogadtatásért, amelyben itt részem volt, legmelegebb köszönetemet.

Szívem vágya szerint cselekedtem, amidőn azokat a látogatásokat, amelyeket Felséged fő-

hadiszállásomon kegyes volt tenni, lehetőleg gyorsan viszonyoztam és bizalommal ismétellen biztosíthatom Felségedet hűségem és soha meg nem változó barátságom felől. Ebben a barátságban, amelyben engem Istenben boldogult s fenkölt lelkű dédnagybátyja évek hosszú során át megtartott s amely most Felségeddel is összeköt, én is világos kifejezését látom annak a közös harcokban még szorosabbra fűzött szövetségnek, amely Magyarország-Ausztria és Németország között fennáll.

Hogy Felséged a fenkölt lelkű Ferencz József császár és király ó Felségének szíves szerinti szövetségét ezután is ápolni akarja, nagy meglepéssel tölt el és nem kell róla biztosítanom, hogy Felséged ennek a feladatnak megoldásában mindig számíthat hűséges közreműködésére.

Adja Isten, hogy szoros, bizalommal teljes kötelekkel összeforrott országaink e komoly és nagy napok után minél előbb részeseülhessenek a biztosított béke áldásaiban és hogy jövőjük boldogabb legyen.

Ezen érzésekkel emelem poharamat s kiáltom: Ó Felsége, Ausztria császára és Magyarország királya, a mi hős barátunk és szövetségesünk és a császárné és királyné ó Felsége hurrá!

Sikeres vállalkozások az orosz fronton.

Kelöti harctér. Budapest, február 13. (Hivatalos.) A waleputnai uttól délre csapataink rohammal elfoglaltak egy nagyon megerősített orosz támaszpontot. Ez alkalommal 3 tisztet s 168 főnyi elfogott legénységet szállítottak be és 3 géppuskát zsákmányoltak, Zwigin mellett a Szereth legfelsőbb folyásánál az ellenség felrobbantott egy aknafolyosót, s azután kétszeres támadás után megkísérelte, hogy állásainkba be nyomuljon, de hasztalan.

Élénk harcok az olasz fronton.

Olasz harctér. Budapest, február 13. (Hivatalos.) A Wippech völgyben az élénk ágyuharc tegnap is tartott. Az olaszok számos gázgránátot használtak el. Sanct-Peter környékéről intézett ellenséges támadásokat visszavertünk. A Coalba szakadéktól délre beszállított foglyok száma 3 tisztre és 88 főnyi legénységre emelkedett. A Tomale szorosnál csapataink rajtaütöttek egy ellenséges támaszponton és 23 olaszt elfogtak.
Höfer.

Brindisi bombázása, felderítő ut Korfu felett.

Február 11-én délután tengerészeti repülőgépeink egy csoportja sikeres felderítő repülést hajtott végre Valona Santi Quaranta és Korfu felett. Egy másik repülőcsoportunk február 12-én a kora reggeli órákban támadást intézett Brindisiben katonai műtárgyak és torpedójárművek ellen és bombatalálatokat értek el. Valamennyi repülőgépünk sértetlenül tért vissza.

Hajóhadparancsnokság.

Rendelet a záróráról.

A színház és a mozik 10 óráig tarthatnak előadást A mulatóhelyeket végre bezárták.

A záróra megszorítására vonatkozó rendeletet, amelyet a miniszterium a tüzelőanyagokkal való takarékoskodás végett bocsájtott ki, most egy újabb rendelet követi. A miniszterium legújabb rendelete, amelyet a hivatalos lap tegnapi száma közöl, a vidéket csak részben érinti, mivel a 11 órai záróra nálunk már ezideig is érvényben volt.

A rendelet minket a színház és a mozik zárójárának megszorítása és a mulatóhelyek bezárása miatt érdekel.

Csak örömmel üdvözöljük ezt a rendelkezést, amely a mulatóhelyek bezárásáról szól. Ezzel kellett volna kezdeni a háborút az iskolák kitelepítése helyett. A kabarék, orfeumok, meg más efféle zengerájok békében is csak az erkölcsi stülésnek voltak a tanyái, még nagyobb botrány megüresítik most, ezekben a komoly időkben. Igaz, főleg a hidegnek és a szénhiánynak köszönjük ezeknek az urt lebujoknak a bezárását. De legalább legyen ennyi haszon a bajból a ne-hogy a melegebb idő bejöttével az az okos ember is felengedjen: tessék lefoglalni a mulatókat nyomban katonai célokra a szon a réven egy pár iskolát visszaadni rendelkezésnek. Hogy mi lesz a mulatók személyzetével? Ne féljünk. Van még elég módja a tisztaságes kegyérkeresetnek. Például a hólapátolás, ha valaki máshoz nem ért.

A rendelet fontosabb részletei a következők:

1. §. A miniszterium elrendeli, hogy:
1. a nyilvános étkezőhelyiségeket (vendéglőket, kocszmákat, italmérő- és elárusítóhelyeket, kávéházakat stb.), ha a rajuk hatályban álló jogszabályban még rövidebb záróra nincs megállapítva, éjjeli 11 óránál tovább nem szabad nyitva tartani, és ha a hatályos jogszabály későbbi időpontot nem állapít meg, reggeli öt óra előtt nem szabad kinyitni. A korábbi kinyitást a rendőrség egyes indokolt esetekben kivételesen megengedheti.

A vendéglőknek és kávéházaknak olyan mellékhelyiségeit, amelyek az üzlet folytatásához nem feltétlenül szükségesek (játéktermek, különszobák, tekepályák stb.) állandóan zárva kell tartani.

Nem vonatkoznak ezek a korlátozások a vasúti vendéglőkre, amennyiben nyitva tartásukat az utazóközönség érdekei megkívánják;

2. a színházakat éjjeli 10 óránál tovább nem szabad nyitvatartani;

3. a mozgóképfényképszínházakat nem szabad délután öt óra előtt kinyitni és éjjeli tíz óránál tovább nyitvatartani;

4. a kocsolyapályákat éjjeli 9 óráig szabad nyitvatartani;

5. a cukrázdák nyitvatartásának idejére azok a rendelkezések irányadók, amelyek az élelmiszerárúszító üzletekre hatályban állnak;

6. a mészárosüzleteket reggeli fél 6 órától esti 7 óráig szabad nyitva tartani.

2. §. A mulatóhelyeket (orfeum, dalcsarnok, variété, táncsterem, tánciskola stb.), valamint a hangversenytermeket további rendelkezésig zárva kell tartani.

3. §. A záróra szempontjából nem esnek semminemű korlátozás alá:

1. a tüzelőanyag-kereskedéssel és elárúszással, valamint

2. a szállítmányozással foglalkozó vállalatok irodái és üzleti helyiségei.

4. §. Valamennyi nyilvános étkező, szórakozó, üzleti stb. helyiségnek belső világítását az elkerülhetetlen szükség mértékére, de a rendezővilágításnak legalább fele részére kell korlátozni.

Az elkerülhetetlen szükség mértékét az elsőfokú rendőrség jogosult megállapítani. Határozata ellen felebbesésnek nincs helye.

Rekvirálás katonai erővel Nagyváradon.

A múlt évben Nagyváradon megéjtett rekvirálás nem terjedt ki az összes lakosságra, hanem csak a termelők készletét kuttatták fel a hadiség emberei. A polgárság készletének számba vételét pedig bejelentés utján eszközölték.

Az Orsz. Közfelügyeleti Hivatal rendelkezése most azonban az összes lakosságnál rekvirálnak, még pedig házról házra járva, a katonai erő igénybe vételével.

Ezre vonatkozólag Lukács Jón főjegyző a következő rendeletet adta ki:

Múlt évben elrendelt rekvirálás kellő eredménnyel nem járt, mert a lakosság nem fogta fel a rekvirálás horderajét, minthogy a rekvirálást az Országos Közfelügyeleti Hivatal nem tekintette kellőképpen lebonyolítottnak és a szükségletből gondoskodni kell, ennél fogva a 10905/1917 IV. számú rendeletével a város egész területére elrendelte.

Rekvirálni fogják a 2978 M. E. számú rendelet értelmében a buza, rozs, kétszeres, köles, árpa és zab készletek valamint az ilyen gabonaceműkből előállított liszt készletek továbbá tengeri, pohánka és ezek örlményei, valamint az összes hüvelyesek feleslegét, vagyis senkinek birtokába nagyobb készletek szabad rendelkezésre nem maradhataak mint amennyi a termény birtokosának saját házi vagy gazdasági szükséglete.

15 évnél idősebb termelőkre, valamint a gazdasági férfi munkásokra és gazdasági férfi családokra nézve a havonként és fajonként visezatható gabona mennyiségét 16 kilogrammban, az ennek megfelelő lisztmennyiségben állapítom meg. Oly nőknek vagy 13 és 15 év közötti lévő gyakorlatnoknak kik a gazdaságban férfi munkát teljesítenek legfeljebb havi 13 kilogramm gabona vagy ennek megfelelő liszt mennyiség hagyható vissza fejeként. Végül minden egyéb kategóriára és ugy azok mint a fentiek családtagjaira havonként és fajonként legfeljebb 10 kilogramm gabonát vagy ennek megfelelő lisztmennyiséget szabad számításba venni.

A rekvirálást a rendőrség katonai segéd ettel házról házra járva fogja végezni, miért is minden termelő és nem termelő köteles a birtokában (örizetben) lévő buza, rozs, kétszeres, köles, árpa és zab készletét valamint az ilyen gabonaceműkből előállított liszt készletét továbbá tengeri, pohánka és ezek örlményeinek valamint összes hüvelyesek nek készletét az igénybe vétel tárgyában eljáró hatóság utasítása szerint feltárni és a

készletnek a saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó feleslegét a hatóság utasítása szerint a hatóság megjelölt kiküldöttjének a Hadi Termény részvénytársaság részére köcsára átadni, illetőleg a hatóság utasításához képest a Hadi Termény részvénytársaság által kijelölt helyre be szolgáltatni.

A rekvirálás elleni mindennemű felszólalások elsőfokúlag hozzám nyújtandók be és intézkedéseim ellen tett felebbesések a szükséges adatokkal, mellékletekkel és igazoló iratokkal kellőképpen felszerelt kérvények az Országos Közfelügyeleti Hivatalhoz terjesztendő fel, de halasztó hatállyal nem bírnak.

Aki ezen rendelet vagy a hatóságnak ezen rendelet alapján kibocsátott valamely rendelkezését megszegi, vagy megszegéséről bármily módon közreműködik, készleteit akár egészben, akár részben jogellenesen felhasználja, elfogyasztja, elidegeníti, megsemmisíti vagy a közszükséglet kielégítése elől egyéb módon jogellenesen elvonja, az, amennyiben oseeleménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárásra és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; azon készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövette, a törvény értelmében elkövetésnek is van helye.

Figyelmébe ajánlom a város egész lakosságának, hogy bár a rekvirálás mostani szigorított lefolyása kétségtelenül nagy áldozatok meghozatalát követeli, ezek az áldozatok mégis távolról sem mérhetők össze a hátréren küzdő katonák ezernyi szenvedésével.

Meg vagyok győződve arról, hogy a világháború sikeres vitelét és győzelmes befejezését a hadisiker mellett minden egyes fogyasztó önzetlen hasznosságával és becsületességével megkönnyíteni fogja.

Lukács Ödön,

A hazai oláhság hűségnyilatkozata. A magyar hazához ragaszkodnak.

Budapest, február 13 (Saját tudósítónktól) A hazai románság egyházi és világi képviselői feliratot adtak át ma Tisza miniszterelnöknek azzal a kéccsel, hogy azt a trón számolya elé juttassa.

A felirat foglalkozik az antantnak Wilsonhoz intézett azon kijelentésével, hogy a békefeltételek közé a nemzetiségi elv szerint való államalakulás vételesek fel. Megállapítja a felirat, hogy e feltétel hazánk integritása ellen tör. Tiltakoznak az ellen, hogy a hazai románságot bárki is idegen uralom alatt levőnek tekintse.

„Szabad és egyenrangú polgárai vagyunk a magyar hazának” — mondja a felirat — „s a hazai törvények nem tesznek különbséget köztünk. A románság évszázadok óta ragaszkodik a magyar hazához hűséggel és szeretettel, s a mi királyhűségünk pedig ősi tulajdonságunk. Nekünk nem idegen a magyar haza, mi nem kérünk az ellenség felszabadításából, mi ragaszkodunk a magyar haza sértetlenségéhez és ragaszkodunk ahhoz, hogy a magyar szent korona uralma alá tartozzunk. Ezen törhetetlen akaratunk védelmében vérszenek most is fiaink ezren és ezren és ezen akaratnak biztosítása érdekében a hazai románság összes fizikai és szellemi fegyvereivel küzdenet fog.”

Aláírva: Mihályi Tivadár érseket, Mangra Vazul érseket, Radu Demeter püspök, Papp J János püspök, Frenziu Valér püspök, Cristea Miron püspök, Mihályi Tivadár és 254 pap, orvos, ügyvéd, tanár, tanító s nemzetiségi képviselő.

A buvárhajóharc és a semlegesek.

Amerika háboru előtt.

Budapest, február 13. (Saját tudósítónktól.) A Frankfurter Zeitungnak jelentik Newyorkból: Lansing államtitkár szombaton egy lakomán következő kijelentést tette: Nem szabad szem elől tévesztenünk a valóságot, hogy *szinte háboru előtt állunk*, de általános reménység, hogy az országot elkerüli az összeütközés veszedelme. A kormánynak is törekvése, hogy a békét megvédje.

Skandinávia hangulata.

Budapest, február 13. (Saját tudósítónktól.) A stockholmi tőzsde lassanként teljesen visszanyeri nyugalomát. A skandináv államok esetleges konfliktusáról már senki se beszél. Svédország teljesen nyugodt, mert mindennel el van látva. Addig még nem látszott újabb korlátozások szükségese.

A Sundvall-kerület (Svédország gyár- és iparterület) egy évre van szénrel és kőszénrel ellátva, a sürgősen végrehajtott készletfelvételei adatai szerint.

Norvégiában az irányadó körök hangulata Németország felé hajlik — minden jel szerint tisztán hasznossági szempontból. A norvégok az akut szénválságban — a blokádok kivül más okokból is — csak Németországtól várhatnak segítséget. S egyelőre ez a kérdés dominál minden más kérdésben.

Az előző napokban azonban pániszzerű hisztéria volt a tőrszén. Az összes értékek 20—30 százalékkal estek, egyes papírok 50 százalékot veszítettek. Az angol szén ára a blokád deklarációja után nyomban három koronával emelkedett, 650-ről 950-ra, Békében 1 korona és 80 öre volt a mázsánkénti ár.

Oroszország aggodalma.

Budapest, február 13. (Saját tudósítónktól.) Az orosz sajtó rendkívül aggodító tengeri forgalmának esetlegesen teljes megszünése miatt, fél egy hatalmas szárazföldi offenzívától is és rámutat azokra az egyre növekvő eszalódásokra, amelyeket Oroszország okoz nekik. A lira árfolyama állandóan esik. Az utóbbi napokban a pápa és a spanyol király követe között feltűnően sűrű az érintkezés. Február végén lesz Rómában a parlament megnyitása, a nacionalisták reakciója kívül erős támadás várható. Nem lehetetlen, hogy a kabinetet is átszervezik, vagy újat alakítják. Giolitti — minden jel szerint — nem lesz ott a parlament megnyitásán.

Marselleben nincs szén.

Budapest, febr. 13. (Saját tudósítónktól.) A francia szenátus szombati ülésén a semlegesek helyzetét nagyon kritikusan mon-

dották. Marsellenek már tizenöt nap óta nincs szene. A marsellei lapok hat szerkesztője táviratban fordult a képviselőházhoz és a szenátushoz, segítsenek a nagy szénhiányban. Franciaországban már a munkások is érzik a szénhiányt és nagy fennakadásokkal tudják csak üzemüket fenntartani. A lakosság nyugtalansága egyre nő.

A Vatikán békére törekszik.

Luganó, február 13. A Giornale d'Italia-ban egy bíboros nyilatkozik, aki kifejti, hogy a Vatikán a tengeralfjórók érdekébe semmi szín alatt és semmilyen formában bele nem elegyedik. A pápának igen komoly törekvése, hogy a békét minél inkább megkönnyítse, de békeközvetítésre eszde szerint egyáltalán nem vállalkozik. Csak abban az esetben hajlandó aktíve fellépni, ha a semleges államok konferenciája összehívna.

A pápai zászló a tengeren.

Zürich, február 13. Nicola bíboros, az új elilei nuncius, az Isabella kiránszó nevű hajóval elutazott Chilebe. A hajón a pápai zászló leng.

Egy nap 22000 tonna a veszteség.

Budapest, február 13. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: A 2715 tonnás Ly cia, a 4227 tonnás Netherlee angol gőzösök és az Ostrich 148 tonnás halászgőzöt elsüllyesztették.

A Wolff ügynökség jelenté: A február 11-én elsüllyesztett 10 gőzös között egy 7500 tonnás angol gabonaszállító gőzös, 3 felfegyverzett nagy teherszállító gőzös, 1 felfegyverzetlen 3500 tonnás angol gőzös volt. Buvárhajóink még a következő hajókat süllyesztették el: Egy 300 tonnás angol vitorlást, mely gránátokat szállított, a Holland nevű 305 tonnás francia bárkát, a Confionte és St. Marie nevű francia vitorlásokat, amelyek szenet vittek Franciaországba, egy 4000 tonnás gőzöst, az 5000 tonnás szenet szállító Cercere orosz gőzöst. Ezenkívül 7 gőzöst és 4 vitorlást, összesen 22000 tonnatartalommal.

Nagy tüntetés a béke és a spanyol király mellett.

Budapest, február 13. (Saját tudósítónktól.) Madridból jelentik: A spanyol király mellett nagyszabású tüntetés volt. 9016 vidéki polgárneszter és előljáró érkezett Madridba, hogy tüntessen a király békepolitikája mellett. Száztagú küldöttség ment a királyhoz, aki a szónoknak így válaszolt:

— Rendkívül meghat ez a nagy és őszinte lelkesedés, köszönöm ezt egész Spanyolországnak. Spanyolország csak a békés viszonyok közt tudja hatalmát és gazdasági életét fellendíteni. Az ország a békepolitikája mellett van.

Tüzérségi harc a nyugaton.

Berlin, február 13. A nagyfőhadiszállás jelenté

Nyugati harctér.

Nappal erős köd ugyszólván az egész harcvezetést korlátozta a harc tevékenységét.

A Somme területen a tüzérségi harc este kiújult és éjjel váltakozó hevességgel különösen erős volt a Saint—Pierre—Vaast erdő között.

Ypern és Arras között ellenséges felderítő csapatoknak számos előretörése megihusult.

Zirininnél támad az orosz.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege. A Pripjati tól délre néhány rohamcsapatunk benyomult az orosz állárba, 90 fogolylyal s egy géppuskával tért vissza.

Lucktól nyugatra az oroszok felderítő előretörései és aknarejtésai eredménytelenek maradtak. Zirininnél a Szeretka felő folyásánál több orosz zászlóaljnak kétszer megismételt támadását visszaverték.

József főherceg vezérezredes harcvezetése. A valiputai utól délre csapatunk egy erősen kiépített támaszpontot rohammal elfoglaltak. Foglyokban 3 tisztet s 168 lötyi légénységet, zsákmányban pedig 3 géppuskát és sok hadiszert szállítottak be. Az Us és a Putna között sok helyen élénk ágyú és előtéri csatározások voltak.

Mackensen vezértábornagy hadseregportyja. Különs esemény nem volt.

Sikeres előretörés Paralovónál.

Macedóniai front.

A Cserna hajlában csapatunk hatásos tüzérségi előkészítés után megtámadtak egy ellenséges magaslati állást.

Paralovótól keletre és rohammal elfoglalták azt, valamint néhány táborhelyet az srovonál mögött.

Csekély veszteség mellett 12 tisztet s 90 olaszt elfogtak, továbbá 5 géppuskát s 2 aknavetőt zsákmányoltak.

Ludendorff, első főszállásmenter.

Elfogynak a francia lapok.

Budapest, február 13. (Saját tudósítónktól.) A francia belügyminiszter közölte, hogy a francia lapok hetenkint kétszer, akkor is korlátozott terjedelemben jelennek meg.

Békeakció Amerikában.

Budapest, február 13. (Saját tudósítónktól.) Amerikában élénk propaganda folyik a béke érdekében. Lincoln születése napja alkalmából minden városban népgyűlést tartanak a békéért. Newyorkban vasárnap demonstratív gyűlés volt, 2 gyűlésen a béke mellett kevesen agított Bryan.

Nagyvárad magasabb lakbérosztályba sorozása.

Hegedüs Nándor indítványa.

Évtizedek óta küzd Nagyvárad azért, hogy a lakbérosztályba sorozásnál Nagyvárad a II. lakbérosztályba soroztassék. Ennek nem csak az az előnye volna, hogy a nagyváradai állami tisztviselők magasabb lakbért kapnának, hanem a város is tetemes összeget nyerne azáltal, mert a katonai intézmények elhelyezésénél, valamint a katonai beállásolások, tisati látások után járó megterítések címén nagyobb összeget fizetnének. De a polgárágra is nagy előnnyel járna a magasabb lakbérosztályba sorozás.

Mikor legutóbb tíz évre állapították meg a lakbér szabályozást, tudjuk, hogy az is közrejárászott Nagyvárad háttérbe szorításával, miszerint az itteni háztulajdonosok egy része, hamis adatokat vallott be a házbéreszegekre vonatkozólag, amelynek alapján került Nagyvárad az alacsonyabb lakbér osztályba. Így maradt le Nagyvárad a hozzá hasonlíthatatlanul kisebb városok között a lakbér osztályozásnál.

Hegedüs Nándor törvényhatósági bizottsági tag most indítványt nyújtott be Nagyvárad városához, amelyben rámutat az anomáliára, hogy úgy a tanács, mint a törvényhatóság már most, jóelőre tegyen meg minden lépést arra, hogy a közeljövőben, mikor ismét napirendre kerül a városok lakbér osztályba sorozása, Nagyvárad város emmi-nens sérelme reparáltassék a II. lakbér osztályba jusson.

Feliratot intézzen Nagyvárad városa a kormányhoz, hogy a mostani tíz éves ciklus lejártá után Nagyváradot a II. lakbér osztályba sorozza; kérje fel továbbá a törvényhatóság dr. Czifra Kálmán főispánt, valamint dr. Hoványi Géza udvari tanácsos, országgyűlési képviselőt, hogy a város ezen jogos kérelmét személyes közbenjárásukkal hathatósan támogassák.

Gyujtogatás az italért

Nagypéntek Szentpéterszegen

Egyenes szál öreg ember állott az esküdtszék előtt, amelynek tárgyalását Szőlőssy Gyula tanácselnök vezette. (Ügyész: Szokolay Gyula dr., a bíróság tagjai: Kocsán János dr., Sztachó Károly, védő: Kaufmann Gyula dr.)

Farkas Imre elbádj, hogy Szentpéterszegen él, 62 éves, télen csizmacia, nyáron földműves.

— Szesztes itallal él-e? Berug néha?

— Megesik az a legügyesebb emberrel is. Elmondja, hogy a múlt év nagypéntekén reggel elment a kocsmába s onnan pénzt kért a vele vadházasságban élő asszonytól. Az küldött is két koronát, de ő újból pénzt kért. Az asszony azt izenté vissza, hogy tartozik 10 koronával a kocsmáros, kvittelje le azt. Ő erre hazament, bsszölt az ablakon:

— Adsz pénzt vagy nem adsz? Ha nem adsz, felgyujtom a házat.

Az asszony megtagadta a pénzt, mire

ő, hogy megijedjen az asszony, gyufát gyujtott s az ől eresze alá tartotta. Már két gyufát gyujtott s az asszony még mindig nem adott pénzt. A harmadik gyuját is meggyujtotta, de a láng belekapott a szalmatetőbe. Jöttek a szomszédok s őt félrelökték, ő meg kiabálni kezdett:

— Lökjetek be engem is a tűzbe.

A tűzet eloltották, ő maga helyrapótolt mindent, még a vagyont is megnövelte, vett hozzá telket. Bsimeri s gyujtogatást.

Papp Zsuzsanna elbádj, hogy ő nem adott pénzt az emberének, mert ha ő nem kuporgató, nincs vagyon. Őrizte, hogy ne igyék sokat az öreg, de akkor ivott s felgyujtotta a házat.

A tanukihallgatás befejezése után az esküdtszék büncsnek mondta ki a vádlottat a gyujtogatás büntetésében. A bíróság ennek alapján az öreg gyujtogatást 4 évi börtönnre ítélte. A vádlott semmisségi panasszal élt az ítélet ellen.

Hol szerezhető be petroléum?

Tudatom a város közönségével, hogy a magyar kir. kereskedelmügyi miniszter ur 33120—1916 számú rendelete alapján a petroléum árusítással megbízott kereskedők csak Nagyvárad város közönségügyi ügyosztálya pecsétjével és a tulajdonos nevével ellátott jegy felmutatása ellenében fognak petroléumot kiszolgáltatni.

Február havára egy nagyváradai lakos 1 és fél liter petroléumot kaphat, mikor is a petroléum jegy megfelelő részét a kereskedő átjuktasztja és bélyegzőjével ellátja.

Figyelmeztetem a város közönségét arra, hogy a város egész lakosságának petroléum szükségletét a rendelkezésre álló mennyiség figyelembe vétele mellett állapítottam meg február havára egy és fél literben. Tehát mindenki számára, aki szükségletét bejelentette jut a petroléumból ennélfogva főlöszleges idő pazarlás a petroléumot eláruló üzletek előtt való csoportosulás és telongás.

Amennyiben még február havában a város részére petroléum beérkeznék, erről valamint az szutan még pótlólag kiszolgáltatandó mennyiségről a közönséget külön hirdetményben fogom értesíteni.

A petroléum ára literenkint 50 fillér és 1917 évi február hó 13-ától kezdődőleg a következő kereskedőknél kapható:

Mihály és Kandel, ifj. Weisz Bernát, ifj. Popper József, Mihály Jenő, Janky Antal utóda, Goldmann Sámuel Kálvária u. 42. Grün Sámuel Aradi ut 3. Hagymásy Mórné Uri u. 29. Izák Mihály Malom u. 29. Gerő Jenő Erzsébet u. 2. Reich Sándor Szent János u. 39. Klein József és Társa Pál u. 28. Oppenheim Mór Szent János u. 94. Reich Antal Széles u. Szamat Henrik Nilgess telep, Schwarz Samu Kolozsvári u. Rosenberg Nina Damjanits u. Naszbaum L. Gyár u. Mezey János Teleky u. 2. Jó Lajos Ór u. Weintraub Mór Hármás u. 20. Glück A. Bem u. 9. Jámbor Lajos Hármás u. 16. Zalányi László Teleki u. 54. Szikora Jenő Teleki u. 47. Teller Sándor Teleki u. 60. Kenyeres Andorné Galamb u. 1. Neumann Sándor Aradi ut 1. Grün Sámuel Varju u. 3. Klein Sámuel Aradi ut 3. Neumann Gábor Aradi ut 5. Schwartz Elek Aradi ut 13. Weisz Sámuel Aradi ut 17. Glück Gyula Aradi ut 25. Grünfeld Bertalan Aradi ut 31. Székely Jakab Varju u. 21. Zsuherser Áron Varju u. 37. Lévi József Varju u. 40. Bröder Etel Teleki u. 4. Horváth László Körös utca 14. Gröss Izidor Körös u. 40. Andriksa János Timár u. Rósenblüth Lajos Timár u.

8. Lovász Vilmos Timár u. 2. Gottlieb Mór Lovász u. 13. Kohn József Lovász u. 18. Gross Izidoró Bethlen u. 13. Molnár István Bethlen u. 26. Schwartz Adél Körös u. 50. Varga László Körös u. 46. Danó György Vitéz u. Rósenberg Nina Damjanich u. 30. Séelenfreud F. Huszár u. 27. Nilgess Mária Vitéz u. 31. Csákvári J-né Ovoda u. 3. Bézenberg M. Ovoda u. 16. Blau M. Hattyu u. Fekete Ignác Hattyu u. 18. Glück József Hattyu utca 38. Stolez H. Hattyu u. 48. Oppenheim Mór Szent János u. 38. K. pes Marton Belassa u. 2. Waldmann S. Rákóczi u. 59. Wladár I. Kálvária u. 60. Goldmann Sámuel Kálvária u. 42. Weisz Lajos Csengeri utca 146. Klein József és társa Kereszt u. 2. Klein József Pál u. 28. Schwartz Farkas Pál u. 28. Katz Lajosné Hodosi Miklós u. 1. Pogány János Vasut u. 8. Róth József Kolozsvári u. 132. Grünvald Mór és társa Kolozsvári utca 44. Klein Mór Kolozsvári u. 138. Feldmann Mór Kolozsvári u. 136. Farkas Sámuel Kolozsvári u. 109. Katz Józsefné Kolozsvári u. 112. Wagner Pál Kolozsvári u. 98. Mózes Áron Kolozsvári u. 117. Weisz Dávid Kolozsvári u. Danose János Kolozsvári utca 132. Oroszi Enília Kolozsvári utca 79. Szárbucz Gaborné Templom u. 22. Molnár Istváné Kertész u. 7. Tóth Jánosné Kolozsvári u. 13.

Ezekon kívül még a többi szatbészletekben és kereskedésekben is kapható petroléum. Ezeknek a névsorát holtap közöljük.

Tudatom a petroléum árusításával foglalkozó kereskedőkkel, hogy a m. kir. kereskedelmügyi miniszter ur 33120/1916. számú rendelete alapján a városi közönségügyi ügyosztály által sorszám alatt és az ügyosztály pecsétjével valamint a tulajdonos nevével ellátott petroléum jeggyel jelölték családunk 1917 február hó 13-ától kezdve február hóra 1 és fél liter petroléum kiszolgáltatására kötelesek.

A kereskedőket kötelezem, hogy a felmutatott petroléumjegyet kiszolgáltatás alkalmával a februári szelvényt juktaszták át és bélyegzőjükkal lássák el, külön nyilvántartási ivatek vezessenek, melyeken a petroléum jegy sorszáma, valamint tulajdonosának neve és lakóhelye olvashatóan kitűn tative legyen és ezen a petroléumot igazoló kiszolgáltatási nyilvántartási ivatek legkésőbb február 25-ig a közönségügyi ügyosztályhoz küldjék be.

Amennyiben február hóra pótlólag még újabb mennyiségű petroléum lenne rendelkezésemre bocsájva, úgy a kereskedők, a már kijuttasztott február havi petroléum jegy ellenében is szolgáltatathatnak ki petroléumot és azon mennyiséget es esetben külön erre vonatkozó hirdetményben fogom tudomásukra hozni, amikor is a petroléum jegy február havi átjuktasztott szelvénye másodszer is lebélyegzendő lesz.

Azon kereskedő, aki a rendelkezésemre megszági készletét elitkolja, petroléumot még nem felső adagban vagy literenkint 50 fillérnél magasabb árban, avagy az arra igényjogosultságot nem szerzetiek részére árusítja, a kiszolgáltatást igazoló nyilvántartásokat kellő időben be nem szolgáltatja kihágást követ el és a 4207/1916. M. E. számú kormányrendelet 15 ik §-a illetve az 1914 L. t. c. 9. és 17-ik §§-ai alapján két hónapig terjedhető elárással és 600 koronáig terjedhető pénbüntetéssel fog sulytatni és azon kívül a 3044/1916 M. E. sz. rendletének 9 ik §-a értelmében készletének igénybavételével és a további árusítás tól való elitítés iránt is intézkedni fogok.

Nagyvárad, 1917. évi február 12-án.

Lukács Ödön s. k.,
polgármesterhelyettes.

x **Poloskairtó BOKIE** biztos szer-
Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag
Farkas István Apolló drogeriájában Rákóc-
sósyt 7/B.

A Zita árvaházért.

A debreceni Katolikus Népszövetségi Otthon hangversenye.

A debreceni Katolikus Népszövetségi Otthon a katolikus főgimnázium dísztermében királynőnk nevére nevezett és még a múlt év végén meg is nyílt „Zita árvaház” javára fényesen sikerült hangversenyt rendezett. A magas színvonalú hangverseny régen látott díszes közönséget hozott össze. Emelte az estély fényét gróf Majláth Gusztáv Károly v. b. t. i. erdélyi püspöknek a jelenléte. Debrecen előkelőségei közül ott voltak:

Donahidy Elemér főispán, Márk Endre úrvári tanácsos, polgármester, dr. Láng Nándor egyetemi rektor, Szent Királyi Ti-vadar kir. tanácsos, főgondnok, Unger Gusztáv nyug. kuriai bíró, Csipott György, Szarnák Zoltán táblabíró, dr. Keszserő Lajos törvényszéki elnök, Grasselli Norbert dohánybevéltő főfelügyelő, Ember Antal pénzügyigazgató helyettes, Siposs Gyula posta főfelügyelő, Rottler Ernő máv. műhelyfőnök, Janovich Miklós máv. állomásfőnök, Molnár Kálmán szenátszéki tanácsos, dr. Lóky Béla, Kaszi Sándor főgimnáziumi igazgatók, Matusevics Péter erdészeti felügyelő, Husz Lajos polgári iskola igazgató, Liszt Nándor dr. Derékassy István dr. 16 orvosok, Szabó Elek tb. városi tanácsos, Zoltán Ödön, Pintér László főmérnökök, dr. Schwelghoffer János, Paszevics János fősimnáziumi tanárok, Erdős Frigyes, Troján Ferenc, Radákovich Géza, Szabó Emil.

Az ünnepséget a Népszövetségi Dalárda precíz éneke nyitotta meg. Majd Liszt Nándor urleány pár háborus verset szavalt, eredeti közvetlenséggel, mély átérzéssel. Bójos szavaiatát lelkesen megtapsolták. Hammerstádt János zongoraművész két nehéz hangverseny darabot játszott. A mester ezúttal is brillírozott finom játékkal, amelyvel a közönségnek ritka műélvezetet nyújtott. Csernus Mihály segédlelkész néhány saját szerzeményű háborus dalát énekelte. Magas baritonja kellemesen érvényesült, dr. Horváth Aladár máv. fogalmazó díszkrét szongorakísérete mellett.

Az ünnepi beszédet dr. Bernolák Nándor egyetemi tanár tartotta. A tudós professzor a közönséget komoly témákkal foglalkoztatta. Szólt a katolicizmusnak, közelebbről a magyar katolikus egyháznak és annak legnagyobb szervezetének a Népszövetségnek háboru utáni feladatairól. Megjelölte azokat az irányokat, ahol nagy munkát kell kifejtetni, azokat az eszközöket és módokat is felsorolta, amelyeket a karitatív, kulturális és gazdasági téren meg kell szerveznie a katolicizmusnak, hogy a most dúló rettenetes katalizma után megteremtendő új életben számbeli túlsúlyával és hívei buzgóságával megillető méltó helyét betöltesse. Különösen szólt a katolikus autonómiairól, a kath. intelligencia nevelésének intézményes felkarolásáról, a vallásos nevelésnek a gyakorlati életpályákon működő ifjúságra, a különféle szakiskolákra való intenzívebb kiterjesztéséről, a patronage mozgalom kultiválásáról. A mélyen gondolkodó, lelkes tanárt, a katolicizmus sürgősen megoldandó kérdéseivel foglalkozó beszédért lelkesen tinnepelte a közönség.

Befejezésül a dalárda Tompa örök szép dallamosított allegóriáját „A madár flaihos”

elismült énekelts jól betanult finom kidolgozásban Csernus Mihály műnös dirigálása mellett. A díszes közönség egy erkölcsileg és anyagiilag egyaránt jól sikerült est kellemes érzetével hagyta el a főgimnáziumot.

A Vörös-Kereszt farsangi mulatsága.

A Vörös Kereszt egyet a hó 20-án, farsang utolsó napján, a Vigadó nagytermében farsangi mulatságot rendez, melynek műsora ezúttal is fényes bizonyosságot tesz a rendezőség ötletességéről.

Sz. Zsigmond Anna, a váradi közönség becézett kedvence kezdi meg a műsort Schubert dalokkal, majd gazdag repertoárjának legjobb dalait adja elő. Utána Vajnovszky Vilma énekel aktuális kuplékat, majd szóló táncot mutat be. Blhari Sándor Babe Károly zenezara kísérete mellett magyar dalokat énekel. Vársdy Aladár zenészenár pedig saját szerzeményű dalait adja elő szongora kísérettel.

Ezután tréfás felvonulás következik, melynek során adás ellenségségek vonulnak el a közönség előtt eredeti maszkkjában: Petár király, Niritó, Cadorna, Nikolajevics nagyherceg, Joffe, Bratianu stb., kiknek mondásait osszegő rimekbe szedi egy helybeli neves poétánk, aki inkognitóban akar maradni.

Lesz azután nagy libavásár. A gömbölyűre húzott szárnyasokra a rendezőség sorsjegyeket bocsát ki és a belépő jegyek tulajdonosai a jeggyel együtt ingyen sorsjegyhez is jutnak, még pedig a páholy közönsége 4-4 sorsjegyet kap, az ülőhelyek tulajdonosai egy egy sorsjegyet kapnak, míg az 1 koronás jeggyel belépők ketten kapnak 1 ingyen sorsjegyet. Ezenkívül a sorsjegyek 1 koronáért vásárolhatók. Egy libát amerikai árverésen adnak el. Lesz labda- és tréfás kártyajáték és még számos meglepetés, amelyeket egyelőre titokban tart a rendezőség.

A rendezőség a helybeli művészetet pártolni óhajtván, a jeles tehetségű Tibor Ernő festőművész képeiből kiállít néhány darabot és azok is sorsolás alá kerülnek. Lesz ezenkívül a Vörös Keresztnek egy vagy kerskedése, ahol sok hasznos dolgot szerezhetni be. Jegyek előre válthatók már holnaptól fogva a Hegedűs hírlapjában következő árban: Páholy 20 korona, Zsally 3 korona, Körzsek 2 korona 50 fillér. Támlászek 2 korona, Földszinti állóhely 2 korona, Erkély első sor 2 korona, a többi 1 korona.

A mulatság már este 6 órakor vessi kezdetét és tart a késő éjjeli órákig, amennyiben a rendezőség a belügyminisztertől kérte a záróra bitolását és alapos a reménye, hogy a nemess célra tekintettel a kérés teljesítve is lesz.

Teáról, szendvicsről, süteményekről Novomazsky gondoskodik, meleg itelekről pedig Somhegyi Dzsó, a Fekete Sas bérlelje, akinél akár étlap szerint vacsorálhat, akár pedig társasvacsorán vehet részt, aki azt kívánja. Egy teniték ára 5 korona lesz, amely azért felszék szerinti sült, tézta, sajt és kenyér kapható. Kenyérjegyről ki ki gondoskodik tartozik.

Megvettem egy nagy mennyiségű

eredeti berlini szabású finom, szép és **sikkos mellfűzöt** és azokat igen szolid áron bocsájtom nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Kesztenbaum Juliska

fűzőszalonja Nagyvárad, Rákóci-ut 6. sz.

HIREK

* **Tisza a német császárnál.** Fővárosi tudósítónk telefontálja, hogy Tisza Istvánt Vilmos német császár külön kihallgatáson fogadta. Déli fél 1 órakor villásreggeli volt Zita királynénál, amelyen Vilmos német császár, Károly király és Zita királyné vett részt.

* **Hornig bibornok temetése.** — Veszprémből jelenti tudósítónk: Reggel 8 órakor érkezett meg a vasuti állomásra a király képviseletében Frigyes királyi herceg salonkocsija. A királyi herceget Rada István dr. prelátus kanonok üdvözölte. A koporsót Rhédey Gyula káptalani helynök, nagyprépost szentelte be, miközben a székesegyhásban Csernoch János dr. herceg primás misét mondott, amelyen Frigyes királyi herceg, Jankovich Béla dr. kultuszminiszter, Vársdy L. Árpád dr. kalocsai érsek, Prohászka Ottokár dr. Mikes János gróf, Faiszer Antal püspökök, Klebansberg Kunó gróf államtitkár. A koporsót kripta helyre a főléje helyezték bibornoki kaspaját.

* **A megszövegezés.** Minden a megszövegezésétől függ. Ugyanazt a hirt lehet nagyon kedves, megnyerő formában s lehet nagyon gyűlöletes hangon közölni. A budapesti plébánosok fizetésrendezéséről például így lehet maglani: „Ez a fizetésrendezés évenként 52 000 koronájába kerül a fővárosnak” (Az Est), vagy pedig így: „52 ezer korona új terhet jelent a fővárosnak” (Reggeli Lapok), vagy így: „A köspócsék nem arra valók, hogy abból a papokat hiszéljék, akinak papra van szüksége, az fizesse a magáéból” (Népszava). És maglehet az irni a következő szövegezéssel:

Amikor minden életszükségleti cikk 300-400-1000 százalékkal megrágtult, s amikor mindenütt háborus pótlékok szavaznak meg a tisztviselőknak, ugyancsak lehetetlen, hogy akik a főváros népének legelbanyagoltabb s mégis legmagasabb kultúrsekségletéről gondoskodnak, azok évi 3000, káplánsorban pedig évi 900 koronával fizetessenek. A főváros eddig elmulasztotta, hogy kegyurassága alatt a papság tisztességese megélhetéséről gondoskodják, pedig éppen e célra kapta a sok millióra rugó mellékjövödelmeket. A Városligetet, e sok milliót érő telket egy primás ajándékozta a fővárosnak. Illik tehát, hogy a főváros ne hagyja papjait nyomorogni, mikor egyéb tisztviselőire, a szociálpolitikai ügyosztályra, az elégedetlenek e munedékhelyére többet költ fejünkint, mint ott az egész rendezés többlete.

Milyen ügyesen hallgatnak erről az előidézett lapvélemények. Hja, az a szövegezés!

* **Adomány az anya- és csecsemővédelem javára.** Havas Mór kir. tanácsos, a Biharmegyei Takarékpénztár vezérigazgatója 25 koronát adományozott a Kath. Növédő Egyesületnek anya- és csecsemővédelmi célokra. Az adományért ezúton is köszönetét nyilvánítja az egyesület elnöksége.

* **Czerayn és Lónyay a király-máni.** Tisza István miniszterelnök a királyi kiballgatás után Czerayn külügyminiszeri kereste fel. A király ezután fogadta Czeraynt, majd Lónyay Elemér herceget.

* **Vilmos császár elutazása Béceből.** Vilmos császár délután 3 órakor elutazott Béceből. Károly király kikísérte az állomásra, ott a két uralkodó a legszivélyesebben elbucuzott, megölelték és megcsókolták egymást, majd a császár felszállt az udvari kőlönvonatra s elutazott Béceből.

Harkányi lemondását cáfolják. Egyik budapesti estlap azt írta, hogy Harkányi János báró kereskedelmi miniszter, aki most szabadságon van, lemond. Helyét ideiglenesen Teleszky János dr. pénzügyminiszter foglalja el, de Harkányi lemondása után véglegesen kereskedelmi miniszter marad. Ugyanaz a lap most kijelenti, hogy információi szerint alapvető kombinációk a Harkányi távozásáról szóló hírek; az igaz, hogy Teleszky helyettesíti, de a többi nem felel meg a valóságnak.

A Budapesti Tudósító hivatalosan cáfolja a Harkányi lemondásáról terjesztett híreket.

* **A Kath. Kör vetítő estélye.** Dr. Némethy Gyula tb. kanonok theológiai tanár tartott nagyérdemű előadást a Rajna vidékéről. A tudós előadó többször bejárta ezt a gyönyörű vidéket s egy világlátott ember éles megfigyelésével saulmányozta Németországnak ezt a részét, a mi a németek büszkeségét képezi. A bemutatott képek is gyönyörűek voltak. Egymásután jelentek meg a fehér vásznon a rajnamenti városok, köztük Köln a világhírű dómmal. Az előadás végén mozgóképek voltak Zepelinről felvéve. Az előadást nagy közönség hallgatta meg s hosszan tapsolta az előadót. Jövő kedden dr. Krüger Aladár tart előadást Lengyelországról.

* **A Szigligeti-Társaság ünnepe.** A Szigligeti-Társaság elnöksége értesíti a t. közönséget, hogy mivel legközelebbi felolvasó ülése néhai nagyérdemű elnöke, Rádl Odón emlékének, tehát tisztán a kegyelet kötelességének lesz szentelve: ezen az ünnepségen belépti díjak nem lesznek. A Társaság elnöksége külön meghívókat nem bocsát ki, hanem a vasárnap, s. h. 18-án délelőtt 11 órakor a városháza dísztermében tartandó ünnepségre teljes tisztelettel ezúton hívja meg a művelt nagyközönséget.

* **A Népszövetségi csoportvezetők,** kik a januári fizetéseket még nem vették át, sziveskedjenek a Népszövetségi Otthon gondnokától elkérni. Azok az új tagok, kik befizetik most a tagsági díjat, még megkapják a Népszövetség 1917-re szóló szép és tartalmas naptárát. Az igazgató.

* **Kiss Dávid arcképének leleplezése.** A Hétfői Asztaltársaság diákokgyűlésén meglepetésben részesítették Kiss Dávidot, a társaság neszornát. Elvénstítették és leleplezték arcképét és Eisela Sándor tenió melegbangu beszédben méltatta az öreg ur ideális közéleti szereplését és önzetlen gondolkodásmódját. Horváth István képezési tanár, Bodnár János könyvtáros beszéltek még, végül Láng Józsefet ünnepelték születésnapja alkalmából.

* **A Kath. Népszövetség vetítő estélye.** Csütörtökön, s. h. 15-én a Kath. Népszövetség ismét vetítő estét rendez. Az est műsora a következő:

1. Harctéri események (aktuális).
2. Luta babája (humoros)
3. Ifjú Németország (látványos).
4. Örök kérdés (dráma).
5. Ó és új tárcok (szines)
6. Végzetes hárszám (humorcs)

Az előadás este 5 órakor kezdődik a Kath. Kör Szent László termében, a jótékony célra tekintettel N. N. ur az előadást szorgosán kíséri. Belépti díj a Kath. Népszövetség és a Kath. Kör tagjai és hozzátartozóik részére 20 fillér, másoknak 40 fillér.

* **Kitüntetett tisztok.** A király Takács József 4. k. honvédszálogalozredbeli tart. főhadnagyot a vaskoronarend hadiékítményes III. osztályával; Nyárády Jenő, szintén 4. honvéd gye. b. l. főhadnagyot a katonai érdemkereszt hadiékítményes III. osztályával; a 4. k. honvédszálogalozredbeli Jeremiás János tápt. főhadnagyot, de Korona János és Kocsár László hadnagyokat, valamint Mechler Pál 101. gye. b. l. főhadnagyot a Signum hadereszal tüntette ki.

* **A vegyes felülvizsgáló-bizottság Nagyváradon.** A hivatalos lap közzé a honvédelmi miniszterium rendeletét, amely szerint Nagyváradon a felülvizsgáló-bizottság március 6-án, április 24-én, június 19-én, augusztus 22-én, október 28-án és december 18-án fog működni. Elnök: dr. Cziffra Kálmán főtanár, helyettes elnök: dr. Korostyáni Hoványi Gyula kir. kath. jogakadémiai ny. r. tanár, egyetemi magántanár, törv. n. biz. tag. A felülvizsgálatok középületek alkalmas helyiségében tartatnak meg.

* **A Népszövetségi Hiteliszöveget** II. évszámú törzsbetűtőnek valamint rá sőt családnak a kifizetése s. e. 10-től és s. u. 3-tól eszközöltetik.

* **A Vörös Kereszt a mezítélbas gyermekekért.** Egyik délután megjelenő lap szer mezítélbas gyerekek lábbeli hiányáról ír. Illetékes helyről közlik velünk, hogy a Vörös Kereszt simmi áldozatot nem kímél, mikor a bajon segíteni kell, de a gyárak és vállalatok, amelyekkel érintkezésbe lépett, nem képesek a szükséges cipőmeenyiséget szállítani. Már a központhoz is fordult a tekintetben, de ott sem segíthetnek a kétségtelenül fennálló cipő és bőrhányor. A Vörös Kereszt, bár programján kívül van ez, legfőbb törekvéseinek tekinteti, hogy anyagi erejéhez mérten, sőt azon felül is segítsen a gyermekeken, s a legnagyobb humanizmussal és készséggel teljesíti kötelességét.

* **Értelemzavaró sajtóhiba.** A Nagyvárad Takarékpénztár vasárnapi közgyűléséről hozott tudósításunkba értelemzavaró és bosszút hiba csuszott be. Az igazgatóság jelentésének a személyzeti részre vonatkozó részéből a szedésnél egy sor nyomdai elnézésből kimaradt, amely által a mondat olyan formán alakult, mintha dr. Szemes Ferenc cégvezető főkönyvelő sajtó kérelmére történt nyugalomba vonulásával lépett volna elő Cseroy Dávid könyvvezető cégvezető jogosultsággal főkönyvvezetővé. Az igazgatóság jelentésének ez a része pedig helyes szövegében a következő: „Dr. Szemes Ferenc urat, intézetünk cégvezető

titkárát főtitkárrá és Justh Károly urat, intézetünk cégvezető főkönyvelőjének sajtó kérelmére történt nyugalomba vonulásával Cseroy Dávid urat, intézetünk könyvvezetőjét cégvezetői jogosultsággal főkönyvelővé léptette elő.”

* **A Katholikus Népszövetség farsangi ünnepélye.** A háboru közepette megváltozott a farsang is; nincs tánc, nincs sajos vigasság. A derűs jókedv azonban nem halt ki s amikor egy egy kedélyes alkalomra összegyűlnek az emberek, akkor is a jótékonyágra gondolnak. A Kath. Népszövetség is szerez egy kedélyes délutánt a közönségnek: farsang vasárnapján a már közzétett változatos, magas színvonalu műsorral rendez háborus délutánt. A műsor egyes pontjait öz. Patzkó Aladárné, a kitűnő ének- és zenetanárzó iskolájának növendékei adják elő s amint tavaly lényeg sikeres volt a jelszavaknak a Népszövetség ünnepélyén, feltétlenül a legszébb sikerre van kilátás az idén is. Az ünnepélyre — a nagy érdeklődésre való tekintettel — ajánlatos a fenntartott helyeket minél előbb kiváltani. A farsangi ünnepélyt is, mint minden ünnepélyt, a Népszövetség a Kath. Növendő Egyesület anya- és oszcsenővédő intézete javára rendezi.

* **Gallowich Jenő ügye a táblaán.** Ismeretes, hogy a Dunke főtitkárát a budapesti törvényszék hibás péozkezelés miatt elítélte. Felebbezésére a tábla tegnap kezdte meg a bűnügy tárgyalását. Tegnap az iratokat olvasták fel.

* **Koszorúmegváltás.** H. J. Tóth Lajos és családja koszorúmegváltás önnem Konczek Károly katasztr. főmérnök elhunyt alkalmából 20 koronát juttatott hozzák a vak katonáknak, „a legjobb szomszéd arólékére” jézzel. Gyűjtésünk ezzel 3664 korona 37 fillérré emelkedett. Rendelési helyére juttatjuk.

* **Haiálozás.** A nagyvárad m. kir. VIII. felmérési felügyelőségének tisztikarát gyász érte; a tisztikar egyik érdemes tagja, Kontsek Károly katasztr. főmérnök élete 54 évében, rövid szenvedés után elhunyt. A gyászeset alkalmából a felmérési felügyelőség külön gyászjelentést adott ki. Az elhunyt temetése holnap, csütörtökön, február 15-én délelőtt 10 órakor lesz a Temető utca 1. sz. házból.

* **A Szacsveyták összejövetel.** A „Szacsvey asztaltársaság” ma (szerdán) este 8 órakor tartja a R. kormány vendéglőben levő külön helyiségében (Körte felől) szokásos havi társas összejövetelét, melyre az asztaltársaság tagjait hivatalos tisztelettel meghívja a Szacsvey asztaltársaság elnöksége.

* **Az újvárosi Népkönyvtár** elvasóit ismételten felhívom, hogy a kikölcsönözött könyveket vasárnap 11-től fél 1-ig okvetlenül hozzák be. Könyvtár.

* **Gyönyörű ruha** az a nő legszébb dísz. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krém és szappant használja, melyből a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy palota.

* **Világításra** 65 voltos dinamó kapcsolótábla, benzinnmotor akumulátor eladó Kertész-utca 22. Varga.

Köhögés, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle hurut szeletke. Ára 1 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

Belti szolga felvétetik, Komlós Testvéreknél.

Több ház forgalmas helyen eladó. Bővebbet a Nagyvárad Kereshedelmi és Forgalmi banknál, Rimanóczy utca 6. szám.

„Korona szappan-por” Nem kell szappan, sem szód, sem mosópor. Hőfehérte mos, a ruhának nem árt, minden esomagon a törvényszéki vegyész tanusítvány. Egy felki és doboz ára 25 kgr. ruhára 1 korona. Egyedüli főraktár: Farkas István „Apolló drogeria” Nagyvárad. Telefon 13-02.

ÖR felvétetik a Fekete Sashoz. Jelentkezhetni a gondnoki irodában. Sas-passagé 24 számú lépcső.

A Polgári takaré- és segélyszövetkezet 19. évtársulatának törzsbetétei a reá eső osztálékkal együtt e hó 29 től kezdve kifizetteknek.

Ertesítés. A nagyvárad Hitelbank Rt. Takaré- és Segélyszövetkezet XII ik évtársulatának kifizetési f. hó 15 én megkezdődtek.

Kiadó. Arany János-utca 7. sz. házban egyedülálló 4 szobás modern lakás fürdőszoba és egyéb mellékhelyiségekkel 1917 május 1 re értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál. Kossuth-utca.

Szent László-tér 10 sz. alatt levő házakban udvari kávéház helyiségei 1917 május 1 jére kiadó. Azonnal lehet értekezni Moskovits r.-t. irodájában.

Kiadó legelő. Dusafalva határában 300 kishold területű legelő 1917 január 1 től bérbeadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál Kossuth-utca.

Vegyünk Osztálysorsjegyet az új főelárusítónál az **Ujvárosi takarékpénztár r.-t.-nál** Szent László-tér 5. Telefon 994

A VI ik osztály huzása február 14-től március 13 ig tart, amely alkalommal 33 ezer nyereség 10 millió 555.000 korona összegben huzatik ki.

A kedveltebb számokból még néhány napig a következők kaphatók: 94815-161 64325, 92106 től 92123 és 88513-161 88523 sorszámig.

SZINHÁZ.

Heti műsori

Szerda: Ozveggy kisasszony.
 Ösütörtök: Rip van Winkle.
 Péntek: Kárpáthy Zoltán.
 Szombat délután: Nagy a kislány.
 Szombat este: Három a kislány.
 Vasárnap délután: Lili.
 Vasárnap este: Csalládó.

Vidéki színházak műsorából.
 Debrecen: A kék róka, Herceghegy Ferenc új színműve. — Szatmárnémeti: A csárdáskirályné, Kálmán Imre operettje első előadása január 31 én. — Pozsony: A börtön virága, Polgár Károly új színműve.

SZERKESZTOI POSTA.

G. Sz. hadnagy. A törvényhatóságok rendezéséről szóló törvény felsorolja a törvényhatósági joggal felruházott városok neveit, ezek közt Nagyváradot is. Mivel akkor még az összetett földrajzi neveket elválasztva irták (Dicső-Szent-Márton, Nagy Szalonta, sőt régebben Buda-Pest is stb), Nagyvárad neve így került a törvénybe: Nagy-Várad. Később általános szokássá vált az összetett földrajzi nevek egybeírása. Az életnek ezt a szokását szentesítette nemrég a hivatalos világ is, a mikor miniszteri rendelet mondotta ki, hogy az összetett földrajzi nevek egybeírandók (Oláhszentmiklós, Kisujszállás, Berettyóújfalú). Ez a rendelet a törvényt nem módosíthatta, azt csak új törvény tehetné. Ezért ma hivatalosan *kötvelevő* csak a rendezett tanácsú városok, nagy- és kisközségek nevének egybeírása, például a nagyszalontai vasuti állomáson ma is látható, hogy utólag törölték a felírásban a kötvelevő s így lett NAGY-SZALONTÁ-ból NAGY SZALONTA. A törvényhatósági városokat, melyek nevét törvény állapította meg, ez a rendelet nem érinthette, tehát Nagyvárad is maradt Nagy-Várad. De mivel az egybeírás általános, mindinkább elfogadottá válik ez az elv a thj. városoknál is s ma már a legtöbben épp úgy Nagyváradot írják, mint mindenki elfogadta Budapestet és Dicsőszentmárton. Helyesírási szempontból sem Nagy-Várad, sem Nagyvárad nem kifogásolható.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR** Felolós szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

806-1917. éln. sz.

Hirdetmény!

Az 1881. évi XLI t. cz. 34. § ának rendelkezései szeriöt kö hírré teszem, hogy Nagyvárad város közigazgatási bizottsága a m. kir. kérésnek miniszter usnak 2380-1917. I. B. sz. rendeletével a nagyvárad katonai járványkórház mellett levő temető céljaira szükséges ingatlanok megszerzésére névve a kisajátítási eljárást elrendelte. Annak megtartására 1917. évi március 14 ikén d. e. 9 óráját Nagyvárad város székházának bizottsági termébe tüzte ki.

Ezen tárgyalás megtartása előtt a fent említett törvény rendelkezés alapján az összes iratok és tervrajzok a folyó évi február hó 12 től 27 éig terjedő időben a város háza közigazg. irodájában (I. emelet 25 sz.) 15 napi közzemlére lesznek kitéve, hol is az érdekeltek azokat bá-mikor a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a kisajátítási tárgyaláson azaz 1917 évi március hó 14 ikén d. e. 9 órakor saját érdeükben annál is inkább jelenjenek meg, mert a kisajátítási terv felett a bizottság akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg. A tárgyaláson jogában áll minden érdekeltnak a kisajátítási terv s minden tulajdonosnak a felajánlott ár ellen felszólalási kifogásait jegyzőkönyvbe vétetni. Ezenk elmulasztása esetén, ugy a kisajátítási terv mint a felajánlott ár elfogadottak tekintetik.

A megjelenés elmulasztása miatt igazolásnak helye nincs.

Egyebekbea az idézett törvény 34. és következő § aiban foglaltak tartandók szem előtt.

Miről Gyarmati Teréz, Stio Mihály, Sebestyén Jánosné, Szilvási Róza, ugyis mint k. Sebestyén Róza, János, László, Margitt. gyámja és más érdekeltek jelen hirdetményen értesítettnek.

Nagyvárad, 1917 évi febr. 11.
 Rimler Károly polgármester.

VIGADÓ mozgószínház	Szerdán A mostoha gyermek dráma 3 felv. Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppnapon 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.
URANIA mozgószínház	Szerdán A jóból is megárt a sok vigjáték 3 felv. Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppnapon 3 órakor és hétköznapokon 5-kor.
APOLLO mozgószínház	Szerdán Einémult harangok szinmű 4 felv. Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppnapon 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.

Heti árjegyzék:

HADI MOZSÁR PORCELLÁN ÜTÖVEL . 6 K	China ezüst kenyér kosár fogóval . . . 5 K
China ezüst cukor tartó fogóval . . . 5 K	China ezüst vaj tartó fogóval . . . 5 K
China ezüst cukor kosár fogóval . . . 5 K	China ezüst gyümölcs állvány tállal . . . 5 K
China ezüst dohányzó készlet tálcával . . . 5 K	China ezüst gyümölcs kosár színezve . . . 5 K
Alpaca torta állvány majolika betéttel . . . 5 K	Alpaca kenyér kosár majolika betéttel . . . 5 K
China ezüst talpas állvány színes üveggel . . . 5 K	Majolika vizes kancsó színezve . . . 5 K
Majolika tészta táll színezve 6 tányérral . . . 5 K	Majolika virágváza színezve roccoco . . . 5 K
Befőttes készlet színes roccoco 6 tányérral . . . 5 K	Befőttes állvány színes 6 tányérral . . . 5 K
Likör készlet tálcával aranyozva 6 szem. . . 5 K	Boros készlet roccoco aranyozva 6 szem. . . 5 K
Sörös készlet roccoco aranyozva 6 szem. . . 5 K	China ezüst talpas gyümölcs állvány . . . 10 K
Mosdó készlet fayence színes roccoco . . . 10 K	Gyermekmosdó készlet színes felszerelve 10 K
Fűszer készlet színes felszerelve állvánnyal 10 K	Teás készlet színes aranyozással 6 szem. 12 K
Kávés készlet színes aranyozással 6 szem. 12 K	Feketekávés készlet tálcával színes 6 sz. 12 K
Ebédlő készlet sz. aranyozással roccoco 6 sz. 36 K	Ebédlő kész. sz. aranyozással roccoco 12 sz. 80 K

Konyha felszerelések, zománcozott acél főzőedények, Evőeszközök, kávéházi és vendéglői felszerelések.

Répkerepezés, ablak üvegezés gyorsan és pontosan előnyös árban készül.

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg nagykereskedés
 Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

FACIPŐ-GYÁR

Haas Lipót

LINOLEUM

NAGYVÁRAD
RÁKÓCZI-UT 5. SZÁM.

Cipőfelsőrész bőrből,
talp és sarok fából.

Nagyság: 27-28, 29-35, 36-39, 40-48.
Ár: 14.-, 16-70, 18-40, 24.-K.

DETAIL

ENGROS

IZSÁK LIDIA

elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad,

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

szobában.

Fűzőket a legelőbb divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyesek turtók, melltartók és haskötőkben nagy változatok. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szilgietti színház művészainak egyedül szállítója.

Telefon: 11-53.

Ingtalanok eladása és vétele.

Intézetünkönél ház- és egyéb ingatlanok eladása és vétele dolgában több bejelentés történt. Felhívjuk tehát azokat, akik ház vagy más ingatlant

venni vagy eladni

akarnak, hogy ebbeli szándékukat intézetünkönél haladéktalanul

jelentsék be,

mert külföldi összeköttetéseinknél fogva ez igényeket a leggyorsabban és legkedvezőbben ki tudjuk elégíteni.

Az ingatlan átadások lebonyolítása érdekében szükség esetén előnyös kölcsönökről is gondoskodunk.

Ujvárosi Takarékpénztár r. t.
Nagyvárad, Szent-László-tér 5.

Nagyteleky és Arany János utca sarkán lévő házban az emeleten egy modern négy szobás lakás erkéllyel és mellékhelyiségekkel május hó 1-re kiadó!

Ugyanitt egy **üzlethelyiség** és egy souterrainban lévő egy szobás lakás aug. 1-re kiadó!

Értekezni lehet a házmesternél, vagy INCZE irodában, Bémer-tér 3 ik szám alatt.

Mezőgazdáknak saját gazdasági szükségletükre szolgáló köles hántolását a Hadi Termény-Részvénytársaság feltételei szerint elvállaljuk.

Moskovits Adolf és Fiai

„Adria“ R. T. Nagyváradon.

Szőlőtörkölyt

kiegetett vagy kiegetetlen állapotban legmagasabb árrban vásárolunk.

Moskovits Mór és fia

Részv.-Társ. Kolozsvári-u.

Beraktározás!

Áruk, butorok, termények stb. rövidebb-hosszabb időre való beraktározására megfelelő helyiségek, ezeken kívül boros- és szársz-pincék, istállók, kocsiszínek is állanak rendelkezésre. A beraktározott tárgyakat tűz- és betörés ellen biztosítjuk. Közelebbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa Rész.-Társ. beraktározási osztálya.

Iroda: Sas-passaige, 24. sz. lépcső. Telefon 1400

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 514.

A telep telefonja 514.

1 LITER VIZ FELFORRALÁSA
CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL.

Főszerelő telefonja
55.

Értesítjük a város t. Villamos vasalók, közönségét, hogy a „ főzőedények, legujabb rendszerű „ tea főzők,

megérkeztek és a legolcsóbb árrban kaphatók.

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árrban telefon rendelésre díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

1 ÓRAI VASALÁS CSAK
12 FILLÉRBE KERÜL.

Főszerelőtelefonja
55.